

Tvers gjennom loven

Taler
Arvid Hansen

Dato
13 juli 1928

Sted
Oslo byrett

1 Som retten vel på forhånd er på det rene med står jeg ikke her for å forsvare mig overfor en borgerlig domstol. Jeg står her for å anklage, for å angripe det klassesamfund som denne domstol representerer.

5 Historien kjenner ingen større humbuk enn legenden om «likhet for loven».

Ministre kan bryte grunnloven - for å redde noen aktionærer i en bank - og få lovens godkjennelse og rettens velsignelse, for siden å istemme den berømte salme «Deilig er jorden».

10

Fabrikktilsynslover kan brytes og mennesker myrdes på arbeidets slagmark. Lovens håndhevere sover.

15

Millioner av arbeidere kan drepes i de kapitalistiske krige og hele landsdeler legges øde av fosgen og annen giftgass -lover og konvensjoner er ikke verd det papir hvorpå de er skrevet.

20

Forbrytelser kan begås hver dag av en herskende klasse - innenfor og utenfor lovens ramme, folkets rettsbevissthet kan trampes under føtter av dem som har kapitalen, som har makten i samfundet - retten tier, loven sover, verden går sin gang.

25

Tusener kan drives inn i død og under utbytningens, under kapitalismens svøpe, under arbeidsløshetens forbandelse. Hva angår det loven? Loven tilhører kapitalister - som alt annet.

For dette samfund er arbeiderklassens kamp for tilværelsen i sig selv en forbrytelse. For dette samfund er kommunismen høiforræderi. Og domstolene - likesom hele den borgerlige politistat - er til for å beskytte den kapitalistiske

eiendom og holde den undertrykte befolkning nede. Domstolene er et ledd i borgerstatens undertrykkelsesmaskineri mot den arbeidende klasse, og deres funksjon er derfor også i nærværende tilfelle gitt på forhånd.

- 35 De borgerlige domstole kan ikke forsømme nogen anledning til å dømme en kommunist. En slik himmelropende pliktforsømmelse vilde borgerskapet, som ennå har makten her i landet, ikke finne sig i.

40 Vi kommunister har ingen illusjoner om det borgerlige såkalte rettsvesen. Vi vet at frasen om likhet for loven er en fiksjon, likesom hele det borgerlige demokrati. En fiksjon, en løgn for folket, med det formål å legge folket i åndelige lenker.

45 Derfor står jeg ikke her for å forsvare mig overfor denne rett. Jeg står her for å anklage det samfund som ingen lov og rett kan redde fra undergang.

*

50 For den som vil forstå hensikten med de artikler i Norges Kommunistblad som jeg er satt under tiltale for, er det først og fremst tre spørsmål som der må skapes full klarhet over. Disse tre spørsmål er:

1. Det kommunistiske partis syn på fagorganisasjonens opgaver i Norge idag.
- 55 2. Partiets syn på fagorganisasjonens og arbeiderklassens forhold til voldgiftsinstitusjonen og hele fagforeningslovgivningen og
3. Kommunistenes syn på den nuværende stat og dens såkalte «lov og orden»-kampen mot borgerstaten og dens lover.

60

De artikler som riksadvokaten har funnet straffbare efter gjeldende lov er ingen tilfeldige stemningsutbrudd. De er uttrykk for et bevisst politisk grunnsyn, en principiell politisk linje i disse tre for arbeiderklassen og arbeiderbevegelsen avgjørende, fundamentale spørsmål. At det her dreier sig om en bestemt politisk linje, et politisk grunnsyn, og at det i tilfelle må være dette politiske grunnsyn, 65 og de handlinger som er en konsekvens av dette grunnsyn, som er ulovlig og straffbar, det vil enhver forstå som gjør sig den umake nærmere å analysere innholdet av de anskuelser, retningslinjer og oprop som i dette tilfelle er satt på

I. Fagorganisasjonens oppgaver.

75 Fagorganisasjonen har idag, efter kommunistenes opfatning, den opgave å kjempe mot arbeidsgivernes lønnsnedslag, forsvare 8 timersdagen og ta kampen op mot den kapitalistiske rasjonaliserings følger. Fagorganisasjonen må tilstrepe så hurtig som mulig å komme ut av sin nuværende defensivstilling og over til en offensiv kamp for å gjenerobre de tapte økonomiske og sociale posisjoner i deres gamle omfang og heve arbeiderklassens almindelige levestandard.

80 Fagorganisasjonen må ennvidere utvikle sig til å bli en virkelig revolusjonær maktfaktor, en masseorganisasjon som hånd i hånd med arbeiderklassens revolusjonære parti forbereder og gjennomfører arbeiderklassens erobring av samfundsmakten, den politiske makt.

85 For dem som har dette syn på fagorganisasjonens oppgaver er det innlysende at den første betingelse for at fagorganisasjonen skal kunne fylle sin opgave som revolusjonær fremskrittbevegelse er at alle krefter settes inn på å stanse tilbakeskrittet, stanse reaksjonen, stanse lønnsnedpressningen, stanse kapitalistklassens offensiv. Det er derfor selvsagt ikke noget nytt at
90 komimunistene deltar i en kamp mot lønnsreduksjoner. Denne linje har det kommunistiske parti i Norge fulgt fra den dag partiet blev stiftet. Det viser kommunistenes stilling til jernstreiken 1923-24, som var en kamp mot lønnsreduksjoner. Det viser deres stilling til storlockouten 1926, da arbeiderne også førte kamp mot lønnsreduksjoner. Denne lønnskamp kan arbeiderklassen
95 og dens faglige organisasjoner ikke innstille fordi om lønnsreduksjonene støtter sig til visse lovbestemmelser, til et visst juridisk apparat. Arbeiderne kan ikke som lovgiverne og dommerne, leve av lovparagraffer. Arbeiderne er ikke forpliktet til å sulte ihjel av hensyn til en eller annen lovparagraff. Det er tvertimot deres moralske plikt og rett å kjempe for sin eksistens. Og det er det
100 arbeiderne gjør under den konflikt som vi nu står midt oppe i.

Alfa og Omega for fagorganisasjonen idag er altså å stanse den systematiske nedpressningen av arbeidslønnen som nu har pågått i en årrekke. At så skjer, at denne opgave løses, at denne kamp føres frem til et seierrikt resultat, at
105 lønnsreduksjonene ihvertfall blir mindre og mindre, istedetfor større og større, det er en livsnødvendighet for arbeiderklassen og dens organisasjoner, det er betingelsen for at arbeiderklassen overhodet skal kunne eksistere, og det er

110 betingelsen for at fagorganisasjonen skal kunne løse de andre viktige oppgaver som står på dagsordenen: Forsvaret for de sociale goder og kampen mot følgene av den kapitalistiske rasjonalisering og stabilisering.

Dette er det kommunistiske partis syn på fagorganisasjonens oppgaver idag i Norge.

115

Det er derfor ingen tilfeldighet at kommunistene var for bygningsarbeidernes kamp mot de uhyrlige lønnsreduksjoner. Bygningsarbeiderne vilde ha sviktet ikke bare sine egne familier, men hele sin klasse, hvis de hadde godtatt disse lønnsnedslag, bortsett fra at deres arbeids- og livsvilkår også på mange andre måter skulde forringes. Kommunistene vilde ha sviktet sin oppgave og begått et avgjørende brudd på hele sin revolusjonære linje i kampen mellom klassene, i kampen om arbeiderklassens eksistens, om de ikke hadde gjort alt hvad der stod i deres makt for å øke kampstemningen og kampviljen, og om de ikke i det øieblikk da bygningsarbeidernes streikebeslutninger forelå med all sin kraft hadde kastet sig inn i arbeidet for å styrke bygningsarbeidernes kampfront. Utviklingen har også vist at det standpunkt som de kjempende bygningsarbeidere og som vårt parti fra første øieblikk inntok var det riktige. Påtalemyndigheten kom utvilsomt for sent til verden med sin aksjon. Regjeringen og myndighetene undervurderte den norske arbeiderklasses kampvilje. De hinket efter begivenhetene. I det øieblikk da en borgerlig rett efter ordre fra riksadvokaten skulde anvende sin juridiske skarpsindighet for å avgjøre om det i var straffbart at Norges kommunistiske parti utsendte et oprop med appellen: «Hele arbeiderklassen bak bygningsarbeidernes kamp!» var det allerede forlenget en kjennsgjerning at ikke bare tusener og titusener, men virkelig hele den norske arbeiderklasse, ja til og med store deler av det mektige internasjonale proletariat, stod bak denne såkalte ulovlige kamp som bygningsarbeiderne og de grafiske arbeidere optok mot voldgiftsdommene. Det som foreligger er derfor om domstolene fortsatt vil ta sig det herostratiske mot og erklære for straffbar og dømme en appell som allerede er blitt fulgt og som fortsatt vil bli fulgt, så lenge streiken pågår, av alle klassebevisste arbeidere i Norge.

Hvilken hensikt skulde en slik rettsakt ha? Kommunistenes syn kan den ikke endre. - Heller ikke deres handlinger. Arbeiderklassens opfatning kan den ikke endre. Arbeiderklassens solidaritet kan ikke avskaffes ved lov og dom! Støtten til de streikende kan den ikke avverge - den er der allerede, og ingen makt i verden

145

vil kunne stanse den. Selv om middelalderens spanske storinkvisitor gjenopstod fra de døde og blev utnevnt til justisminister i Norge vilde det ikke stå i hans
150 makt å endre disse livets realiteter. Hva kan man altså opnå ved å felle en dom over det kommunistiske partis oprop av 22. mai 1928? Man kan bare opnå ytterligere at der ikke hersker likhet for loven i dette land, men at man vilkårlig dømmer og straffer enkelte av arbeiderklassens talsmenn og tillitsmenn, for de «forbrytelser» som titusener, som hele arbeiderklassen begår, og som den ikke
155 bare begår uten skrupler, men med glede, med iver, med begeistring. Man kan bare opnå ytterligere å dokumentere rettsvesenets avmakt i det øieblikk man står overfor en masseovertredelse av streikelovene. Man kan bare ytterligere demonstrere at det er en elendig skinnkamp som føres mot arbeiderklassens brudd på disse lover. Man kan bare opnå ytterligere å kompromittere hele dette
160 såkalte rettsvesen i det arbeidende folks bevissthet.

Forsåvidt kan Oslo byrett ikke gjøre arbeiderklassen og kommunismen noen større tjeneste enn den gjør ved å dømme det oprop som N. K. P. sendte ut den 22. mai, for bygningsarbeidernes kamp mot voldgiftsdommens
165 lønnsreduksjoner, for arbeiderklassens enige, hensynsløse, ubetingede solidaritet, moralsk og økonomisk med denne kamp.

Den norske arbeiderklasse har i handling sagt sin mening om den kamplinje som er kommet til uttrykk i vårt partis oprop. Utviklingen har vist at
170 kommunistenes syn på fagorganisasjonens kampopgaver var et riktig syn, at partiet er i pakt med den kampvilje, med den revolusjonære strømning som påny er i fremmarsj innen den norske arbeiderklasse. Arbeiderklassen og fremforalt de kjempende arbeidere har ikke skuffet vårt partis forventninger. Arbeidermassene har vist sig å være fullt på høide med situasjonens krav. Vårt
175 parti skal til gjengjeld heller ikke skuffe arbeiderklassens forventninger. Hva der enn skjer: Kommunistene vil stå forrest i ildlinjen til seiren over tvangslovene er vunnet!

Denne kamp viser at den norske arbeiderklasse tross all reaksjon og reformisme,
180 befinner sig i revolusjonær utvikling. Det er hovedsaken for oss. De norske arbeidere har våget å ta kampen op mot en voldgiftsdom - lovens magiske tryllering er brutt! Dermed er den norske arbeiderbevegelse blitt banebrytende i det internasjonale proletariats kamp mot den reaksjonære streikelovgivning, som næsten i alle land baster og binder arbeiderklassen. De norske arbeidere har
185 i sitt eget sinn brutt den borgerlige ideologis lenker på et avgjørende område. De

har vunnet en moralsk seir over den inngrodde, innpodede respekt for «lov og orden». De har i handling proklamert at livet står over loven! Hensynet til arbeiderklassens livsvilkår og arbeiderklassens frigjørelse står over hensynet til det nuværende samfunns lover.

For oss kommunister står dette som en av de gledeligste begivenheter som har hendt på mange år. Det er et historisk vendepunkt som betyr innledningen til nye, bedre tider for arbeiderklassen, forspillet til en ny epoke i den norske arbeiderklassens frigjøringskamp.

Arbeiderklassen vil dog ikke feire denne begivenhet før seiren er vunnet. Den vil ikke stanse sin motoffensiv før bade tukthus- og voldgiftsloven ligger i sine siste krampetrekninger. Men det er forståelig at også borgerskapet på sin måte gjerne vil feire en begivenhet som denne streik. Den herskende klasse må ta hensyn til sin prestige. Dens prestige krever i det minste en liten hevnakt, over «opvigerne». Derfor må ihvertfall noen enkelte tillitsmenn dømmes og fengsles. De må dømmes og fengsles så å si på vegne av arbeiderklassen, den klasse som deler vårt syn og som idag begår de samme «straffbare» revolusjonære handlinger som vi.

Vi har intet å si til dette: Vi kan bare forsikre at vi gjennomskuer hele humbuken, og at vi fryder oss over å se at selv det mest velordnede borgerlige rettsmaskineri, med paragraffer i mengde marsjerende op som tinnsoldater, bare er istand til å demonstrere sin egen hulhet, sin egen maktesløshet, sin evneløshet, sin fullstendige bankerott når det gjelder kampen mot den sociale rettferdighet, mot den norske arbeiderklassens solidariske støtteaksjon. Derfor er det oss en ære å bli dømt på vegne av de norske fagorganiserte arbeidere, på vegne av den norske arbeiderklasse.

II. Fagorganisasjonens stilling til voldgiftslovgivningen.

Det neste spørsmål som der må herske full klarhet over er den norske fagorganisasjons, den norske arbeiderklassens forhold til voldgiftsinstitusjonen, til streikelovene og til fagforeningslovgivningen overhodet. Og i samme forbindelse kommunistenes syn på dette spørsmål.

Det er første gang arbeiderne er gått til åpent opprør mot disse lover. Men det er som bekjent ikke den første kamp de norske arbeidere fører mot voldgiftsloven.

For å forstå at det før eller siden måtte bli spørsmål om bære eller briste, om et åpent brudd med denne lovgivning, er det nødvendig å se kampen i sin historiske sammenheng. Den «ulovlige» streik mot voldgiftsdommene av 2.

230 mai kan nemlig ikke bare forklares ut fra øieblikkets situasjon og den harme som dommene spontant vakte blandt de arbeidere som her blev dømt til langt dårligere livsvilkår enn de hadde forutsatt. Streiken er ikke bare et spontant utbrudd som svar på de uhyrlige domme av 1928 og arbeidsgivernes systematiske lønnspress, og et heltmodig forsøk på å forsvare hus og hjem mot
235 fiendens, kapitalens angrep. Streiken er en naturlig konsekvens av den holdning som den norske arbeiderklasse og dens organisasjoner den hele tid har inntatt overfor voldgiftsloven, overfor ethvert forsøk på å beklippe fagorganisasjonens virkefelt og betydning, overfor ethvert forsøk på å berøve arbeiderne streikeretten eller gjøre denne rett illusorisk, overfor ethvert forsøk på å kastrere
240 fagorganisasjonen som arbeidernes egen økonomiske kamporganisasjon til vern om sine interesser.

Det er ikke her nødvendig å skildre hele den seige, langvarige historiske kamp som de norske arbeidere har ført mot princippet om tvungen voldgift. Det er
245 tilstrekkelig å minne om de viktigste etapper i denne kamp.

Kampen mot tukthusloven går lenger tilbake i tiden enn kampen mot den tvungne voldgift.

250 Allerede i 1899 innsendte «Norges konservative og moderatkonservative arbeiderorganisasjon» - datidens gulinger - det første forslag til beskyttelse av «arbeidets frihet» eller streikebryteriet som er fremmet i Norges storting.

I desember 1902 fremsatte regjeringen forslag til lov om registrerte
255 fagforeninger samt megling og voldgift i arbeidstvistigheter, uten at der endnu var tale om en tvungen voldgift. Våren 1903 blev dette forslag forkastet av odelstinget. Derimot vedtok odelstinget den 16. mai 1903 med 59 mot 26 stemmer professor Hagerups beryktede tukthuslovforslag, som denne gang fremkom ved en overrumpling, nemlig som et taktisk mottrekk mot forslaget
260 om lovbeskyttet foreningsrett. Denne «tukthuslov» gikk ut på at hver den som søker «at hindre en arbeidsgiver fra at antage eller beholde arbeidere eller at bringe nogen til at opgive sit arbeide, eller at avholde nogen fra at søke arbeide, eller som medvirker hertil, straffes, forsåvidt ingen annen straffebestemmelse på

265 tilfellet er anvendelig, med bøter eller hefte inntil 1 år».

Arbeiderorganisasjonene igangsatte straks en omfattende protestbevegelse mot denne fagforeningsfiendtlige lov. Lagtinget blev bombardert med protesttelegrammer fra alle landets kanter. Landsorganisasjonens kongress
270 protesterte i en henvendelse til lagtinget og i Oslo arrangertes et veldig protesttog mot tukthusloven. Resultatet var at loven blev henlagt.

Ti år efter - våren 1913 - gjorde venstre som regjeringsparti det første alvorlige forsøk på å realisere sitt princippielle program om tvungen voldgift. Regjeringen
275 fremla et forslag til arbeidstvistlov hvor også den tvungne voldgift var tatt med. Bestemmelsen hadde omtrent samme form som den nu gjeldende voldgiftslov. Den lød slik: «Hvis regjeringen finner at en interessetvist på grunn av sin art og sitt omfang utsetter betydelige samfuntsinteresser for fare og meglingsforsegling er prøvet, kan den med samtykke av stortinget bestemme at tvisten skal avgjøres
280 ved voldgift». En slik voldgiftskjennelse skulde være bindende og arbeidsstans i så tilfelle ulovlig og straffbar. Det er altså bare den forskjell at nu har regjeringen lov til å begå sine dumheter på egen hånd. Den behøver ikke stortingets samtykke.

285 Det er nu klart for alle at konsekvensen av meglings- og voldgiftslovgivningen var innskrenkning av streikeretten, streikeforbud i en eller annen form. Arbeiderne svarte med store demonstrasjonsmøter og en massepetisjon til stortinget som samlet 60,000 protestunderskrifter. Resultatet var at loven blev utsatt.

290 Da lovforslaget kom igjen i 1914, i forbindelse med Buvik-konflikten og arbeidsgiverforeningens trusler om storlockout besluttet landsorganisasjonens kongress den 23. - 26. mars at man skulle gå til proteststreik. På vegne av 67,000 fagorganiserte arbeidere underrettet kongressen stortinget om at den hadde
295 besluttet å «iverksette en almindelig arbeidsstans over hele landet for å gi et vidnesbyrd om den alvorlige vilje som ligger bak arbeidernes uttalelser og protester i denne sak».

Våren 1915 forsøkte venstre ved underhåndskonferanser med
300 landsorganisasjonens ledelse å komme til forståelse om en voldgiftslov i modifisert form, således at den bare skulde anvendes overfor bedrifter hvis «uavbrudte fortsettelse måtte sies å være en samfundsnødvendighet», således

jernbane- og transportvirksomhet, renovasjonsvesen, sjøfart, kraftstasjoner m. v.
305 Noget slikt som byggevirksomhet var ikke nevnt. Dette «kompromis» blev
avvist av landsorganisasjonen og voldgiftsloven i sin gamle form blev opslått til
behandling 10. mai 1915. Den 5. mai sendte sekretariatet ut opsigelse av
plassene og den 7. mai blev proteststreiken proklamert i et manifest til den
norske arbeiderklasse. Den 10. mai blev det utsendt meddelelse fra stortingets
310 venstreforening om at den efter forslag av regjeringen hadde besluttet å utelate
bestemmelsene om voldgift av arbeidstvistloven og den 11. mai erklærte Gunnar
Knudsen i stortinget at loven om tvungen voldgift blev tatt tilbake av hensyn til
verdenskrigen og landets nøytralitet. Men han tilføiet: «Fremtidens fane må
være kamp mot klassekampen». Hr. justisminister Evjenth har tatt denne fane
315 op. Venstres «kamp mot klassekampen» har nådd sin høieste fase: Staten
bruker våbenmakt mot norske skogsarbeidere for å håndheve paragrafene i sin
«sociale fredslovgivning».

Venstre hadde fått en parole: «Kamp mot klassekampen», men voldgiftsloven
320 fikk de heller ikke denne gang drevet igjennem. Fagorganisasjonens kamplinje
hadde vunnet en ny seir.

Venstre var dog kommet et stykke på vei. Man hadde fått arbeidsretten. Man
hadde fått megling ved statens meglingsmann. Man hadde fått
325 straffebestemmelser mot «ulovlig arbeidsstans», pengebøter fra 5 til 25,000
kroner for å «iverksætte, fortsætte eller godkjenne arbeidsstansen ... eller støtte
den ved utbetaling av foreningsmidler». Også de enkelte arbeidere som handlet
i strid med loven skulde rammes av denne paragraff. Staten hadde fått sitt første
lovmessige tak på fagorganisasjonen. Denne lov akseptertes av
330 landsorganisasjonens sekretariat, under protest blandt store dele av
arbeiderklassen. Fanden hadde fått en lillefinger, og snart tok han hele hånden.

Det avgjørende vendepunkt inntrådte i 1916.

335 Det var lockout i grubeindustrien og arbeidsstans var inntrådt også i andre
industrier. Arbeidsgiverforeningen truet med generallockout. I begynnelsen av
juni blev voldgiftsloven vedtatt både med høires og venstres stemmer. Den 6.
juni proklamertes proteststreiken som omfattet henved 70,000 mann. Men
streiken blev avblåst den 14. juni uten resultat. Voldgiftsloven var og blev en
340 kjensgjerning.

Arbeiderklassen hadde dog ikke dermed opgitt kampen for sin organisasjonsmessige uavhengighet og suverenitet. Protestbevegelsen mot den tvungne voldgift fortsatte, til tross for at man ved jerndommen i 1916 imøtekom arbeidernes opfatning og ved demagogiske domme søkte å forsone arbeiderklassen med voldgiftssystemet. På fagorganisasjonens kongress i 1917 tok man påny stilling til denne lovgivning.

345 Hvordan stemningen og opfatningen var blandt de fagorganiserte arbeidere, det viser ikke bare kongressens beslutninger, men også det forslag som fremsattes av den revolusjonære minoritet, og som opnådde et meget stort stemmetall på kongressen. Dette forslag lød:

355 «1. Kongressen anser tvungen voldgift og megling uforenlig med de rettigheter arbeiderklassen har krav på og i strid med dens fundamentale interesser. Man bemyndiger derfor sekretariatet til å inngå med forestilling til stortinget om ophevelse av såvel meglings- som voldgiftsloven. Sekretariatet pålegges for det tilfelle at stortinget ikke vil etterkomme denne henstilling å forberede en
360 generalstreik, som bør iverksettes når man står overfor fornyet behandling av voldgiftsloven.

2. I de tilfelle hvor der ved en voldgiftsavgjørelse i interessetvister ikke blir tatt såvidt hensyn til arbeidernes påstand at disse finner resultatet akseptabelt
365 iverksettes streik eller en planmessig og systematisk gjennomført sabotasje for å tvinge arbeidsskjøperne til innrømmelser utover det i voldgiftsdommen fastsatte og derved bortta de uheldige virkninger av voldgiftsloven».

Tanken om en generalstreik for avskaffelse av voldgiftsloven vant ikke
370 kongressens bifall. Derimot fattet kongressen en beslutning som åpnet adgang til streik mot voldgiftsdommene.

Beslutningen lød:

375 «Fagorganisasjonen betrakter voldgiftsloven som et urettmessig inngrep i den frihet som arbeiderklassen har krav på. Sekretariatet bemyndiges derfor til i fellesskap med arbeiderpartiet å iverksette en kraftig propaganda mot at den midlertidige voldgiftsrett gjøres til en varig lov. Inntil videre opfordres sekretariatet til å ta standpunkt til de domme som i særlig grad berører
380 arbeidernes livsinteresser og eventuelt igangsette streik til protest mot sådanne

avgjørelser».

385 I 1919 protesterte landsorganisasjonen energisk imot forslaget om lovens forlengelse.

Den eneste avvikelse fra denne konsekvente fiendtlige holdning overfor voldgiftsloven, hadde vi i 1922, under trykket av den voldsomme økonomiske krise og etter storstreikens nederlag i 1921. Landsorganisasjonens
390 representantskap vedtok da å henstille til arbeidernes representanter i stortinget «ikke å stemme mot en midlertidig voldgiftslov». Men betingelsene herfor skulde være at lovens varighet ikke måtte strekke sig ut over året 1923, og at man fikk garanti for at der ikke under lovens behandling i stortinget kom inn reaksjonære bestemmelser. Voldgiftsloven blev påny vedtatt og skulde gjelde fra
395 27. mars 1922 til 1. april 1923. Resultatet var at jernarbeiderne fikk sine lønninger redusert med 25-26 procent og at ferien blev innskrenket fra 12 til 8 dager. Også de øvrige voldgiftsdomme gikk arbeiderne imot og i 1923 besluttet fagkongressen mot 2 stemmer å oprettholde «de tidligere kongressers standpunkt i voldgiftsspørsmålet». Regjeringens proposisjon om 2 års
400 forlengelse av loven blev forkastet i stortinget. Da voldgifts- og tukthusloven blev vedtatt våren 1927 protesterte arbeiderne både før og efter. Voldgiftsdommene i 1927 vakte stor forbitrelse og fagkongressen i desember 1927 tok påny standpunkt mot voldgifts- og tukthusloven.

405 Dette er i korte trekk voldgiftslovens historie i Norge. Vi ser at den norske arbeiderklasse og dens organisasjoner i 25 år - fra 1903 til 1928 - har ført en hårdnakket kamp mot denne tvangslovgivning, for arbeidernes uinnskrenkede streikerett, mot enhver tvungen voldgift, mot ethvert streikeforbud. Vi ser at det allerede i 1917 var fagorganisasjonens forutsetning at arbeiderne skulde sette sig
410 ut over særlig graverende og oprørende voldgiftsdomme og gå til åpen kamp mot slike domme.

De «ulovlig» streikende bygningsarbeidere og grafiske arbeidere var derfor i pakt med den norske fagbevegelses beste tradisjoner, da de tok denne kamp op.
415 De fortsatte derved den kamp som har vært ført i årtier her i landet, og som nådde sin forrige kulminasjon ved proteststreiken i 1916. Bygningsarbeiderne har tatt kampen op efter den linje som fagkongressen fastslog i 1917.

Hvad er kommunistenes syn på denne lovgivning? Det kommunistiske parti

står idag i sin prinsipielle linje konsekvent og urokkelig på det standpunkt som fagorganisasjonen inntok allerede på landsorganisasjonens kongress i 1914, og som fikk uttrykk i følgende forslag av Martin Tranmæl:

425 «Enhver lovbestemmelse som direkte eller indirekte berører arbeiderne
streikeretten eller legger hindringer iveien for organisasjonens utfoldelse og
utvikling er forkastelig. Man vil derfor på det bestemteste fraråde enhver
statsinngripen, altså enhver form for offentlig megling og voldgift. Den
430 nuværende stat, som representerer den besiddende klasses økonomiske og
sociale interesser, kan umulig opptre som upartisk dommer eller opmann i
interessekampe mellom arbeiderne og arbeidskjøperne. Der er således intet
rettsgrunnlag for en offentlig meglings- og voldgiftsinstitusjon».

Det kommunistiske parti fremholdt like efter voldgiftslovens vedtagelse i 1927
435 det syn at arbeiderne skulde betrakte enhver voldgiftskjennelse som et tariff-
forslag som man stemte over og tok stilling til ut fra arten og innholdet av den
foreliggende «dom» i hvert enkelt tilfelle. Var kjennelsen ikke tilfredsstillende,
ikke akseptabel for de arbeidere som den omfattet, så skulde de gå til streik mot
voldgiftsdommen, for å opnå en bedre tariff enn voldgiftsdommens.

440 I sin taktiske linje står det kommunistiske parti altså idag på samme standpunkt
som fagkongressen i 1917, på det standpunkt som i den revolusjonære
fagopposisjons formulering gikk ut på at der i de enkelte tilfelle hvor arbeiderne
ikke finner voldgiftsdommen akseptabel skal «iverksettes streik for å tvinge
445 arbeidskjøperne til innrømmelser utover det i voldgiftsdommen fastsatte og,
derved bortta de uheldige virkninger av voldgiftsloven».

Det var denne linje bygningsarbeiderne og de grafiske arbeidere, med hele den
norske arbeiderklasse i ryggen, slo inn på i anledning av vårens
450 voldgiftsdomme.

Selv en mann som advokat Nørregaard, som ingen skal beskylde for å være
«Moskva-kommunist», innrømmer åpent at dette er en farbar vei. Ja, han
påstår til og med at en slik linje i og for sig ikke strider mot voldgiftslovens
455 prinsipper!

I en artikkel i «Tidens Tegn» datert 25. juni 1928 skriver advokat Nørregaard:

460 «Det er mange som finner det rimelig at arbeiderne synes voldgiftsdommen har gått for vidt i lønnsnedslag. Og det har vi sig at de uorganiserte arbeidsgivere har kommet overens med sine arbeidere om et mindre nedslag.

465 Er der da noget iveien for at arbeidsgiverforeningen tilbyr arbeiderne de samme vilkår?

I virkeligheten ville de ikke derved handle hverken mot love eller mot voldgiftsdommen.

470 Dommen gir dem bare rett til å kreve arbeidet utført for de fastsatte lønn, men forplikter dem ikke til å kreve dommen etterfulgt. -Derimot er det nok så at voldgiftslovens autoritet vil svekkes»

475 Så sier advokat Nørregaard, som er en lovens mann, og som til og med hører til de spesielt sakkyndige når det gjelder lovgivning av denne art.

Hvad er det som er det nye og særlig, «straffbare» i kommunistenes linje overfor voldgiftsloven, tukthusloven, streikelovene overhodet?

480 Såvidt jeg forstår må det være dette, at partiet har gitt aksjonen et politisk revolusjonært innhold som peker ut over der faglig-økonomiske ramme.

For oss er streikens formål ikke bare å opná økonomiske resultater i øieblikket, ikke bare å hindre gjennomførelsen av det uhyrlige lønnsnedslag på 12,4 %
485 utover prisindeksen - , ikke bare «tvinge arbeidskjøperne til innrømmelser utover det i voldgiftsdoir men fastsatte og derved «bortta de uheldige virkninger av voldgiftsloven». For oss og for alle klassebevisste revolusjonære arbeidere har kampen et videregående formål, et revolusjonært formål, et formål som hele den norske arbeiderklasse og dens fagorganisasjon i høieste grad er
490 interessert i: nemlig å skyte en bresje i hele voldgifts- og tukthuslovens kinesiske mur, å virke som en brekkstang mot hele den tvangslovgivning som truer med å umyndiggjøre arbeidernes organisasjoner, som truer med å forvandle dem til et apparat for det borgerlige samfund. For oss er formålet ikke bare å vinne en økonomisk seir. Det gjelder å vinne en politisk seir for arbeiderklassen. For oss
495 er streikens formål ikke bare å demme op for lønnsnedpressninger og forsvare arbeiderklassens økonomiske levestandard, men å tjene som et middel i kampen for å undergrave, nedbryte og tilintetgjøre selve voldgiftsinstitusjonen og hele

500 den fagorganisasjonsfiendtlige lovgivning, og derigjennem bane veien for den norske arbeiderklassens kamp for sin fulle økonomiske og sociale frigjørelse.

Dette er kommunistenes syn på arbeiderklassens og fagbevegelsens stilling til den «ulovlige» bygningsstreik, til kampen mot voldgiftslovgivningen og dens reaksjonære supplement fra 1927: tukthusloven.

505

Dette syn var det som kom til uttrykk i det kommunistiske partis opprop av 22. mai. Det heter her:

«Å bøie sig for de voldgiftsdommer som nu er avsagt betyr i realiteten å
510 anerkjenne det kapitalistiske statsapparats rett til å diktere arbeiderne de lønns- og arbeidsvilkår de skal arbeide under ... Voldgiftsdommene er et varsel om hvilke lønnsreduksjoner hele den norske arbeiderklasse vil få i tidene fremover. Derfor er en kamp mot de dommer som nu er avsagt en kamp som angår hele den norske arbeiderklasse og derfor må føres i solidarisk fellesskap av alle
515 arbeidere. Det er også en kamp mot selve voldgiftsloven... Den siste voldgiftsdom har i all sin uhyrlighet og ved sin provokatoriske karakter utløst all den forbitrelse og harme som i de seinere år er opmagasinert mot voldgiftsloven og voldgiftsinstitusjonen, som er en del av kapitalistklassens organiserte statsmakt.

520

Den norske arbeiderklasse og dens organisasjoner har proklamert kampen mot voldgifts- og tukthusloven. Når bygningsarbeiderne nu går i spissen for denne kamp har de derfor krav på hele arbeiderklassens fulle sympati og støtte. Arbeiderklassen må forsvare sine faglige kamporganisasjoner mot statens
525 overgrep.... Arbeiderklassens faglige organisasjoner må ikke anvendes som arbeidskjøpernes og borgerstatens politi mot de arbeidere som tar kampen opp for sin økonomiske eksistens.

- Kampen er varslet, og kampen vil komme. Vanskelighetene er store og
530 fiendene er mange, men idag gis der bare en vei for bygningsarbeiderne: Kampens vei, tvers gjennom klasselove og klassesdomstole og kapitalistisk «rett og orden».

Denne politiske linje: kamp for å bryte ned hele voldgiftsinstitusjonen og
535 avskaffe statens formynderskap over fagorganisasjonen er ytterligere presisert i min artikkel: «Lover og klassekamp» i Kommunistbladet for 7. juni. Det heter

her:

- 540 «Et av de nærmeste mål som den norske arbeiderklasse må nå er å frigjøre fagorganisasjonen fra statens og lovenes jerngrep, Nedbrytningen av respekten for voldgifts- og tukthusloven er det viktigste middel i denne kamp. Ved masseovertredelser vil disse lover bli gjort illusorisk».
- 545 Kommunistbladets ledende artikkel for 8. juni, som også befinner sig blandt påtalemyndighetenes anklagedokumenter, munner ut i parolen: «Avskaffelse av kapitalistenes standrett. Tilintetgjørelse av voldgifts- og tukthusloven: Befrielse av fagorganisasjone fra statens og lovenes jerngrep».
- 550 Ennu skarpere, og mere håndgripelig og konkret med hensyn til selve aksjonslinjen er dette syn formulert i min artikkel i Kommunistbladet for 22. mai: «Et vendepunkt», en artikkel som merkelig nok synes å ha undgått riksadvokatens oppmerksomhet. I denne artikkel heter det:
- 555 «Arbeiderklassen må ikke overlate til borgerskapet å bestemme over fagbevegelsens og den arbeidende befolknings skjebne. Den må, som bygningsarbeiderne, ta saken i sine egne hender og slå inn på det konsekvente lovbryteris linje overfor voldgifts- og tukthusloven. Tilintetgjørelsen av disse lover kan ikke gjennomføres parlamentarisk, men må skje derved at hele den
- 560 norske arbeiderklasse, alle dens organisasjoner og hele arbeiderpressen bryter disse lover, og derigjennom hevder arbeidernes levestandard og deres organisasjons- og streikerett. Hvis denne linje følges har arbeiderklassen alle chanser for å gå seierrikt ut av den veldige kraftprøve som vi nu står foran».
- 565 Hr. riksadvokaten synes heller ikke å ha observert det «straffbare» i min artikkel i tidsskriftet «Proletaren», hvor det bl. a. heter:
- «Den norske fagbevegelse står idag foran et viktig vendepunkt. De faglige kampe vil føre til alvorlige sammenstøt med den borgerlige stat, kampene vil bli
- 570 politisk i og med at arbeiderne begynner å sette sig ut over voldgiftsdommene og de borgerlige love, den norske arbeiderklasse vil utvikles i revolusjonær retning».

- Som en av det kommunistiske partis viktigste oppgaver pekes den samme artikkel
- 575 på følgende:

580 «Å reise de fagorganiserte industriarbeidere til kamp mot voldgiftsdomme som innebærer forverrelse av arbeidernes livsvilkår, å forberede streiker på tross av voldgifts- og tukthusloven og derve undergrave alle fagorganisasjonsfiendtlige lovbestemmelser og den borgerlige regjerings autoritet».

Lengere ute i artikkelen heter det i tilknytning hertil:

585 «Der må skapes en slik innstilling blandt de fagorganiserte arbeidere at der blir stemning for en generalaksjon mot tukthus- og voldgiftsloven. Samtidig må disse love svekkes og undergraves ved streiker på tross av voldgiftsdommene, og ved at kampen mot streikbryteriet føres videre uten hensyn til tukthuslovens bestemmelser».

590 Endelig er der nok et politisk dokument som merkverdig nok synes å ha undgått påtalemyndighetens argusøine, og som jeg også har det hele og fulle ansvar for. Det er agitasjonsutvalgets cirkulære til det kommunistiske partis avdelinger: «Kampen mot voldgiftsdommene», offentliggjort i Kommunistbladet for 12. juni. I dette dokument, som klarlegger det politiske perspektiv for kampen mot voldgiftsdommene er kampens klassemessige politiske formål formulert på følgende måte:

600 «Norges kommunistiske parti har idag som sin viktigste opgave å legalisere bygningsstreiken ved å organisere en masseovertredelse av tukthusloven og styrke streiken økonomisk ved å fremme innsamlinger og bevilgninger til de kjempende arbeidere. Dernæst har partiet som opgave å gjøre alt for å utløse og organisere tilsvarende aksjoner mot voldgiftsdommene i andre fag og industrier. Det strategiske mål for disse revolusjonære masseaksjoner må være å sprengte voldgiftslovgivningen, befri fagorganisasjonen fra statens og tvangslovenes jerngrep og stanse kapitalens offensiv mot arbeiderklassen».

610 Som man vil se er der her tale om et strategisk mål for partiets og arbeiderklassens kamp. Her er ikke bare tale om spontane streiker, som bryter ut fordi tålmodighetens beger plutselig flyter over. Her er ikke bare tale om at kommunistene har som opgave å støtte slike spontane streiker mot voldgiftsdommene. Her gjelder det spørsmålet om å gå ennu et skritt videre. Her tales det om å organisere masseovertredelser av tukthusloven. Her tales det om å fremme innsamlinger og bevilgninger til de «ulovlig» kjempende

arbeidere. Her tales det om å utløse og organisere tilsvarende aksjoner mot voldgiftsdommene i andre fag og industrier - alt med det strategiske formål å sprengte voldgiftslovgivningen, inklusive tukthusloven, d.v.s. tilintetgjøre hele voldgiftssystemet, hele den reaksjonære tvangslovgivning mot de faglige organisasjoner.

Dette er det kommunistiske partis linje i spørsmålet om fagorganisasjonens og arbeiderklassens stilling til den del av statens lovgivning som griper inn i organisasjons- og streikeretten. Dette er kommunistenes og de revolusjonære arbeideres aksjonslinje mot statens voldgiftsdiktatur.

Det er ikke vår sak å avgjøre om denne aksjonslinje er straffbar eller ikke, etter borgerlig norsk lov. Vår sak er det å ta stilling til hvilken aksjonslinje arbeiderklassen må følge for å nå sitt mål, i dette tilfelle for å nå det strategiske mål å tilintetgjøre de bestående voldgifts- og tukthuslover.

Kast et blikk utover klassekampens arena i Norge idag! Hvem er det som spør etter hvad paragraffene sier? Arbeiderklassen spør: Hvad krever situasjonen? Hvad krever hensynet til et seierrikt utfall av kampen? Hvad krever solidaritetens bud? Og ut ifra det handler arbeiderklassen.

Som en lavine vokser masseovertredelsene av tukthuslovens paragraffer. Man kan si til denne lavine: stans, du er ikke lovlig! Men den stanser ikke for det. Lavinen vokser og øker og kaster sig over det industrielle livegenskaps lover med en naturkrafts velde.

Overfor en hel classes lovbrudd står loven maktesløs.

Det innrømmes nu åpent selv i den borgerlige presse. Idet han peker på regjeringens erklæring om å ville bringe alle lovens tvangsmidler til anvendelse spør advokat Nørregaard i sin artikkel av 25. juni: «Hvem tror at disse maktmidler vil være effektive?»

Vi har påvist at kommunistene følger en bestemt principiell og taktisk linje i kampen for fagorganisasjonens uavhengighet av den borgerlige stat, og i kampen mot alle forsøk på å skape en statsbeskyttet streikbryterstab.

Denne linje vil bli hele den norske arbeiderklassens seierrike linje. Det er

655 hovedsaken for oss. Våre artikler, oprop og cirkulærer skrives for å innarbeide denne linje hos arbeidermassene, og det viser sig at den kommunistiske linje får massens tilslutning. En annen sak er hvad borgerskapet og dets domstole mener om denne linje, om de finner den straffbar efter gjeldende lov. Det kan vi kommunister ikke ta noget hensyn til!

660

III. Kampen mot den borgerlige statsmakt.

Det tredje spørsmål som foreligger i forbindelse med myndighetenes rettsaksjon mot «Norges Kommunistblad» er spørsmålet om kommunistenes syn på den
665 nuværende stat og dens såkalte «lov og orden», vår kamp ikke bare mot en enkelt statsinstitusjon som voldgiftsloven, men mot alle arbeiderfiendtlige love og mot den borgerlige statsmakt som sådan.

Av de artikler som omfattes av tiltalen er det særlig artikkelen «Lover og
670 klassekamp» i Kommunistbladet for 7. juni som her kommer i betraktning. Det er også det eneste punkt i tiltalebeslutningen hvor der henvises til straffelovens § 140, som gjelder opfordring til eller forherligelse av en straffbar handling. Dessuten gjelder tiltalen overtredelse av straffelovens § 135 for å ha «utsatt den almindelige fred for fare ved offentlig å forhåne eller ophisse til hat mot
675 statsforfatningen ...»

Jeg vil fremdeles overlate den juridiske side av saken til de dertil ansatte og engagerede fagfolk og holde mig til den politiske side av saken.

680 I artikkelen «Lover og klassekamp» er der pekt på at det også er andre lover enn fagforeningslovene - voldgifts- og tukthusloven - som den arbeidende befolkning her i landet er nødt til å sette sig ut over, hvis den vil forsvare sine livsinteresser og avverge sin egen undergang. Ikke bare industriarbeiderne, men også landbefolkningen og de arbeiderstyrte kommuner må ta kampen op mot
685 den borgerlige statsmakt. Derved vil arbeiderklassens revolusjonære kampfront mot staten bli utvidet og styrket.

Det heter i denne artikkel:

690 «På klassekampens nuværende utviklingstrin i Norge må det kommunistiske parti legge tyngdepunktet i den utenomparlamentariske masseaksjon, og søke å kombinere denne politiske linje med den revolusjonære parlamentarisme ... Det

695 betyr at vårt partis linje er den direkte aksjon mot tvangsauksjonene på landsbygden, en revolusjonær kommunepolitikk uten hensyn til den borgerlige stats diktatoriske bestemmelser og påbud, en revolusjonær fagforeningspolitikk ... uten hensyn til borgerstatens fagforeningslove».

700 I parentes bemerket: Hvor stor straff er det efter norsk lov for en direkte aksjon mot tvangsauksjoner, det vil si for å boikotte tvangsauksjonene utover bygdene? Fra selve stortingets talerstol blev der fra vårt partis side rettet en opfordring til den fattige landbefolkning om å ta saken i sin egen hånd, med tydelig sikte på en direkte aksjon mot tvangsauksjoner. Det blev endel mudder i borgerpressen, men ikke grep påtalemyndigheten inn, og heller ikke grep presidentskapet inn. -
705 Eller hvor stor straff er det efter norsk lov for den kommunepolitikk som drives f. eks. i Åmot? Ingen er uvitende om at Åmot kommune har ført en åpen kamp mot departementsdiktaturet. Er Åmot-politikken straffbar? Eller er det bare den ting å forherlige Åmot-politikken og opfordre arbeiderstyrte kommuner til å følge eksemplet - er det bare det som ei straffbart?

710 Som bekjent finnes der lover på alle områder. Der finnes f. eks. en bankadministrasjonslov og en kommuneadministrasjonslov. Der finnes et helt system av lover som sikrer bankkapitalens rettslige krav - kreditorenes krav - overfor kommunene og den arbeidende befolkning, krav som i stor utstrekning
715 strider mot folkets almindelige rettsbevissthet. Det er derfor pekt på en kjennsgjerning når det heter i artikkelen at småbonden og fiskeren «har valget mellem økonomisk ruin eller tilsidesettelse av de borgerlige lovparagraffer». Det er ingen reklame for den bestående samfundsordning at det er så, men slik er det. Det er pekt på en kjennsgjerning når det i artikkelen sies at
720 arbeiderbefolkningen idag hverken kan føre nogen forsvarskamp eller opta nogen kamp for reformer, forbedringer og fremskritt uten å ta kampen op mot de borgerlige samfunds klasselover. Det er også pekt på en kjennsgjerning når det i artikkelen sies, med sikte på de fremtidige opgaver: Arbeiderklassen må selvsagt omstyrte den bestående borgerlige rettsorden for å kunne virkeliggjøre
725 en socialistisk produksjons- og samfundsordning, på samme måte som borgerklassen i sin tid omstyrtet feudalsamfundets rettsorden». Hvor stor straff er der ifølge norsk lov for å konstatere denne kjennsgjerning? Hvor stor straff er der for å innstille arbeiderne åndelig og organisatorisk på den revolusjonære opgave å omstyrte den bestående statsmakt og den bestående borgerlige
730 rettsorden? Vi vet det ikke, og vi har aldri spurt efter det. Vi vet bare at på denne store opgave arbeider kommunistene i alle land. På denne store opgave arbeider

våre italienske kamerater til tross for de fascistiske snikmord, til tross for fengselsstraffe på 20 år! Vi vet at denne kamp mot den borgerlige rettsorden og
735 mot hele den borgerlige stat vil bli ført videre i hele den kapitalistiske og imperialistiske verden inntil seiren er vunnet og den borgerlige stat er lagt ruiner!

Det er sant at Streiken, mot voldgiftsdommene er en kamp mot staten. Men
740 mot hvilken stat?

Det er en kamp mot den stat som tar forsorgs- og sykebidrage fra de streikende arbeidere! Mot den stat som ved sult og sykdom vil slå arbeiderklassen til jorden! Mot den stat som flår de fattig og financierer de rike! Mot den stat som
745 beskytter storsvindlern og forfølger hederlige arbeidere! Mot den stat som hjelper finanskapitalen til å margstjele kommunene og landets arbeiderbønder! Mot den stat som retter geværmunningene mot fattige skogsarbeidere som kjemper for sin soleklare rett! Mot den stat som for spottpris selger landets naturrikdomme til utenlandske spekulanter! Mot den stat som i Folkeforbundet
750 optreder som lakei for den britiske imperialisme mot Sovjet-Russland! Mot den stat som beskytter streikbrytere og bekjemper fagorganisasjonen! Mot denne kapitalistenes tukthusstat er det vi kjemper!

Hvad vil kommunistene gjøre med denne stat?

755 For oss er «dynamitten i borehullene» et tilbakelagt stadium. Vi vil sprengre hele staten i atomer, tilintetgjøre hele det undertrykkelsesmaskineri som består mot det utbyttede flertall av befolkningen, og som utgjør den nuværende stat.

760 Man kan si at staten består ikke bare av tukthuslover og fengsler, politi og militærmakt. Staten bygger jernbaner, skoler og kirker og driver «almennyttig» virksomhet. Den tar ikke bare hensyn til kapitalistklassen. Dette argument holder ikke stikk. De moderne kommunikasjoner er nødvendig av hensyn til det kapitalistiske produksjonsliv. En viss minimal folkeopplysning, bygget på
765 folkeskolen, fagskoler osv. er nødvendig for å skaffe kapitalistklassen kvalifisert arbeidskraft til de bedrifter hvor den høster sin profitt. Den religiøse folkefordummelse er et nødvendig ledd i den ideologiske stabilisering av kapitalismen. Selv når staten oppretter kornmonopol er det kapitalismens interesser som ligger til grunn. For industrikapitalismen som helhet er det av
770 betydning å regulere kornprisene og forhindre en overdreven spekulasjon. Det

viste allerede den store kamp om kornsaken som førtes i England omkring midten av forrige århundrede mellem godseierne parti og industrikapitalens parti, toryer og whigger, Robert Peel og Richard Cobden. Borgerskapet har som
775 en regjerende minoritet behov for å maskere sitt klasseherredømme, maskere statens rolle, og taler derfor om at «staten står over klassene». Særlig taler det norske venstre om at det står over klassene, at det vil utjevne klassemotsetningene, at det vil «opheve klassekampen», og ikke minst i kornsaken vilde venstre som p.t. regjeringsparti gjerne gi seg mine av å
780 representere samfundets interesser. I realiteten representerer venstre med sitt kornmonopol og sin motstand mot korntrygden kapitalismens virkelige og varige interesser, i motsetning til de borgerlige partier som bare representerer de enkelte kapitalistgruppers øieblikkelige profittinteresser. Det betyr selvfølgelig ikke at arbeiderklassen skal være mot kornmonopolet eller mot at staten bygger
785 jernbaner og oppretter skoler. Jeg vil bare slå fast at den omstendighet at staten driver produktiv virksomhet og at den her hos oss har herredømmet over visse deler av kommunikasjonsvesenet, det er på ingen måte noget argument mot vår definisjon av staten som en klassestat. Staten er en klassestat idag -borgerskapets, kapitaleierne klassestat - og den vil også være en klassestat når arbeiderklassen
790 tar makten i samfundet. Da vil den være en arbeidernes klassestat, en proletarisk klassestat, en stat som tjener folkeflertallets interesser i kampen for å undertrykke kapitalistenes kontrarevolusjonære motstand mot det nye styre og mot det nye system: socialismen.

795 Kommunismens program er altså å sprengne den nuværende kapitalistiske stat sønder og sammen og skape en ny stat for å slå ned borgerskapets motstand og fremme en socialistisk samfundsopbygning, en stat som er proletariatets «pansrede neve», men som hviler på det bredeste arbeider- og bondedemokrati, - ikke bare formelt, men reelt, ikke bare i teori, men i praksis, en stat hvis store
800 historiske forbilleder er Pariserkommunen i Frankrike og Sovjetstaten i Russland.

Denne propaganda, - mot den borgerlige og for en proletarisk statsmakt -, som kommunistene idag driver, er i den beste overensstemmelse med den
805 propaganda som i sin tid blev drevet av den videnskapelige socialismes grunnleggere, Marx og Engels. La mig få lov til å citere et skrift som det endnu ikke er straffbart å utspres her i landet, nemlig Karl Marx's bok om Pariserkommunen av 1871. I Friedrich Engels forord til denne bok heter det:

«Kommunen måtte straks fra første begynnelse erkjenne at da arbeiderklassen kom til makten, så kunde den ikke holde det gående med det gamle statsmaskineri, at arbeiderklassen for ikke påny å miste sitt netopp erobrede herredømme på den ene side måtte opheve hele dette gamle
815 undertrykkelsesmaskineri som hittil var blitt anvendt imot den, og på den annen side sikre sig mot sine egne representanter og embedsmenn ved å erklære dem for avsettelig når som helst, alle uten undtagelse ...»

Vi ser at Engels definerer den gamle stat som et undertrykkelsesmaskineri og
820 erklærer at arbeiderklassen må avskaffe dette maskineri. Og han fortsetter:

... «Denne sprengning av den gamle statsmakt og dens erstatning med en ny, virkelig demokratisk er utførlig beskrevet i tredje kapittel av «Pariserkommunen», Men det har her vært nødvendig i korthet å feste sig ved
825 enkelte trekk i denne forvandlingsprocess, fordi nettopp i Tyskland overtroen på staten fra filosofien er gått over i bursjoasiets og til og med i mange arbeideres bevissthet. Ifølge filosofenes lære er staten virkeliggjørelsen av en ide, eller et til filosofsproget oversatt gudsrike på jorden, staten er en arena hvor den evige sandhet og rettferdighet virkeliggjøres eller skal bli til virkelighet. Og herav
830 kommer den overtroiske ærefrykt for staten og for alt som står i forbindelse med staten, - en overtroisk ærefrykt som har så meget lettere for å slå rot som folk fra ungdommen av venner sig til å tro at de anliggender og interesser som er felles for hele samfundet ikke kan ordnes og varetas på nogen annen måte enn hittil, det vil si gjennom staten og dens med inntektsbringende gjøremål belønnede
835 embedsmenn. Folk innbiller sig at de gjør et usedvanlig djervt skritt fremover hvis de avsverger troen på det arvelige kongedømme og blir tilhengere av demokratisk republikk. I virkeligheten er staten imidlertid intet annet enn et redskap i den ene klasses hånd til undertrykkelse av den annen, og det i en demokratisk republikk på ingen måte mindre enn i et monarki. Og i beste fall er
840 staten et onde som proletariatet tar i arv når det seirer i kampen om klasseherredømmet. Det seirende proletariat må som Kommunen øieblikkelig beskjære dette ondes verste fiender, inntil en ny slekt som er vokset op i nye frie samfundsforhold viser sig istand til å kaste bort hele dette statslige skrap».

845 Vi kommunister beskyldes for tiden stadig, for at vi vil undergrave «samfundsautoriteten», «statens autoritet» gjennom den kamp som pågår. Kommunistene vil selvsagt undergrave den nuværende stat. Men vi er ikke motstandere av enhver statsautoritet. Vi er bare motstandere av den

850 statsautoritet som tjener det kapitalistiske fåmannsveldes interesser mot folkets interesser!

Kommunistenes syn på autoriteten i denne politiske betydning har fått sin klassiske formulering i Friedrich Engels' polemikk mot anarkismen, hvor han
855 skriver:

«Alle socialister er enig om at staten, og med den også den politiske autoritet, kommer til å forsvinne som følge av den kommende sociale revolusjon, det vil si at samfundsfunksjonene taper sin politiske karakter og forvandles til blott og
860 bart administrative funksjoner som har å vareta de sociale interesser. Men de antiautoritære (Bakunin og hans tilhengere) krever at den politiske stat skal opheves med ett slag, før de sociale forhold er ophevet som har frembragt den. De krever at den sociale revolusjons første handling skal være autoritetens ophevelse.

865 Har disse herrer nogensinde set en revolusjon? Revolusjon er uten tvil den mest autoritære sak som finnes. Revolusjonen er en akt hvorigjennem en del av befolkningen påtvinger den annen sin vilje ved hjelp av geværer, bajonetter, kanoner, det vil si med ytterst autoritære midler. Og det seirende parti må hevde
870 sitt herredømme ved hjelp av den skrekk som dets våben inngir de reaksjonære. Om ikke Pariserkommunen hadde støttet sig på det vebnede folks autoritet mot bursjoasiet vilde den da ha kunnet holde sig en eneste dag? Har vi ikke istedet rett til å bebreide Kommunen at den altfor lite gjorde bruk av denne autoritet? Altså: Enten vet de antiautoritære ikke hvad de selv sier, og isåfall avstedkommer
875 de bare forvirring. Eller også vet de det, og da forråder de proletariatets sak. I begge tilfelle tjener de bare reaksjonen».

Dette er kommunismens, den marxistiske arbeiderbevegels syn på staten og statens autoritet, vår opfatning av den borgerlige og den proletariske statsmakts
880 klassemessige karakter og innhold og dens politiske rolle.

Historien lærer oss - og det ikke bare Pariserkommunens historie, men også arbeiderstatens historie i Russland - at borgerskapet betrakter ødeleggelsen av dets gamle vold- og utbytterstat som en forbrytelse og ikke skyr noget middel i
885 sine anstrengelser for å undergrave og ødelegge den nye stat og bringe det gamle plutokratiske regime tilbake. I borgerskapets øine er det en oplagt forbrytelse å sprengte og avskaffe den borgerlige statsmakt. Denne dets opfatning tjener også

som påskudd for alle de forbrytelser som borgerskapet begår mot
890 arbeiderstaten! Det russiske og internasjonale bursjoasi nøiet sig såvisst ikke med
å skrive artikler, brosjyrer og oprop mot arbeiderstyret i Russland. Nei, de gikk
til blokade og krig. Og hvordan er stillingen idag? Marschal Foch sier at han
tilbød stormaktene å slå sovjetstaten ned med våbenmakt i 1919, hvis han fikk
en tilstrekkelig stor hær og den nødvendige finansielle støtte. Lord Birkenhead
905 sier - at det ikke er for sent ennå ... Med diplomatiske intriger, avbrytelse av
forbindelsene, økonomisk blokade, overfall på sovjetinstitusjoner, mord på
sovjetembedsmenn, helvedesmaskiner i Donets, militære allianser,
provokasjoner av enhver art kjemper det imperialistiske borgerskap mot
arbeidernes og bøndernes Russland, mot verdens første arbeiderstat.
900 Borgerskapet viker ikke tilbake for noen forbrytelse i denne kamp! Og hvad er
formålet med denne kamp? Er det ikke å tilintetgjøre den russiske arbeiderstat?

For en politisk vurdering er saken ganske enkel: Borgerskapet forsvarer sin stat,
arbeiderklassen forsvarer sin stat. I arbeiderklassens øine er det borgerstaten som
905 begår forbrytelser mot folket. I borgerklassens øine er det arbeiderklassen og
kommunistene som begår forbrytelser mot staten.

For å markere kommunistenes kamplinje overfor den nuværende stat og dens
såkalte «rettsorden» skal jeg ytterligere henwise til de artikler og dokumenter
910 som riksadvokaten merkelig nok ikke synes å ha observert.

I min artikkel i tidsskriftet «Proletaren» heter det:

«Enhver kommunist må være klar over at det kommunistiske parti ... har som
915 oppgave å bekjempe den borgerlige regjering med det mål å tilintetgjøre den
borgerlige stat. Enhver aksjon som kommer på tvers av staten og dens love er et
ledd i den revolusjonære kamp for tilintetgjørelse av den borgerlige stat, er en
pind til kapitalismens likkiste».

920 Og i agitasjonsutvalgets rundskrivelse til det kommunistiske partis medlemmer
heter det:

«Situasjonen er den at det er ulovlig å motsette sig lønnsnedslag, det er ulovlig å
kalle en streikebryter for streikebryter, det er ulovlig å håndtere det kommunale
925 selvstyre til fordel for befolkningens flertall, det er ulovlig å beskytte den
arbeidende bonde mot tvangsauksjoner, det er ulovlig å nekte å la sig selge på

930 fattigforstandernes slavemarked, det er ulovlig å leve, hvis man ikke kan leve på de betingelser som dikteres av det herskende borgerskap. Hvilket hensyn skal altså være det bestemmende: Hensynet til lovene, eller hensynet til arbeiderklassens eksistens?»

I det samme cirkulære fra agitasjonsutvalget heter det videre:

935 «Det kommunistiske parti har truffet sitt valg én gang for alle. Dets linje er den «ulovlige» kamp helt frem til tilintetgjørelse av borgerstaten og kapitalismen. Dets linje er derfor idag å fremme og organisere arbeidernes streikebevegelser uten hensyn til de borgerlige love, å føre en revolusjonær kommunepolitikk uten hensyn til de borgerlige love, å utløse og organisere bøndernes og fiskernes masseaksjon mot tvangsauksjonene uten hensyn til de borgerlige love».

945 Dette er vårt syn på de bestående klasselove og den bestående borgerlige statsmakt. Arbeiderklassen vil reise sin egen statsmakt på ruinene av den nuværende stat, som er finanskapitalens, borgerskapets, utbytternes stat, et våben mot befolkningens store flertall, dette flertall som har stikk motsatte interesser av utbytterne, borgerskapet, finanskapitalen.

950 På tross av loven, tvers igjennem loven, i åpen kamp mot den borgerlige statsmakt - det er det kommunistiske partis løsen i dagens klassekamp.

Man kan erklære partiets linje for straffbar - det anfekter oss ikke.

955 Man kan erklære kampen mot voldgiftsdommene og enhver støtte av denne kamp for ulovlig og straffbar - det anfekter oss ikke. Vi kommer fortsatt å støtte denne kamp. Man kan straffe solidariteten, men man kan ikke hindre den. Man kan straffe de enkelte, men man kan ikke stanse massenes lovbrudd! Voldgiftsloven er idag et politisk lik, som bare venter på den offisielle begravelse. Og tukthusloven vil gå samme vei!

960 Man kan dømme oss kommunister til fengselstraffe som borgerskapet og reaksjonen gjør i Finnland, i Italia, i Bulgaria, i Amerika, i Kina. Man kan dømme oss - det anfekter oss ikke. Vi vet, ut fra hele vår internasjonale erfaring, at Georg Brandes har tusen ganger rett når han sier at intet rovdyr er så rasende, så ubarmhjertig og så blodtørstig som en bursjoa der rammes i sin pengepung! 965 Vi vet at klassejustisen vil skjerpes jo mer vi nærmer oss det avgjørende oppgjør

mellem klassene, jo nærmere vi kommer arbeiderklassens revolusjonære opstand, proletariatets socialistiske revolusjon. Den klappjakt som politiet og statsmyndighetene idag driver mot de kjempende arbeidere og deres talsmenn er for intet å regne mot de midler som borgerskapet vil gripe til den dag da dets klasseherredømme for alvor er truet, den dag da det ikke bare gjelder noen procenter i lønnen eller noen paragraffer i lovene, men herredømmet over banker og bedrifter, selve grunnlaget for staten, selve makten i samfundet. Men Den kommunistiske Internasjonale og dens seksjoner viker ikke tilbake for nogen kamp, for noget offer. Den styrkeprøve som finner sted idag er bare en forpostfektning for de kampe som skal komme. Arbeiderklassen må forberede sig, ruste sig, ståsette sig til de kommende års langt bitrere, langt mere omfattende, langt voldsommere kampe. Med sikte på disse kampe, som til syvende og sist gjelder arbeiderklassens fulle frigjørelse, opprettelse av proletariatets diktatur og gjennomførelsen av socialismen må de klassebevisste arbeidere styrke sine faglige kamporganisasjoner og sitt revolusjonære, kommunistiske parti. Borgerskapet kan ta hevn over de enkelte tillitsmenn i arbeiderbevegelsen. Man kan dømme arbeiderklassens revolusjonære forkjempere. Arbeiderklassens sak vil seire. Fremtiden tilhører oss.

Kilde

Norges Kommunistiske Parti, Andelsforlaget Ny Tid Oslo 1928

Emner

Forsvarstale, Kommunisme

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/tvers-gjennem-loven>